

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ปรากฏว่าศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ขณะที่เกิดปัญหาการพัฒนาที่ขาดความสมดุลเพราะ “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” คุณภาพของคนไทยจำนวนมากยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ เพราะไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมและวิทยาการสมัยใหม่ได้เข้ามาพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ ในขณะเดียวกัน คนไทยจำนวนมากยังขาดโอกาสในการเข้าถึงและไม่ได้รับการคุ้มครองจากหลักประกันความมั่นคงทางสังคม โดยเฉพาะกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส ซึ่งกระทบกระเทือนต่อคุณภาพชีวิตและอยู่ดีมีสุขของคนในสังคม โดยสามารถสรุปปัญหาที่สำคัญที่สุดจากการพัฒนาที่ผ่านมาคือ การพัฒนาคนไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากการจัดสรรเงินลงทุนเพื่อการพัฒนาขาดความสมดุลมุ่งเรื่องกายภาพมากกว่าการพัฒนาคุณภาพคน เมื่อพิจารณางบประมาณรายจ่ายด้านการพัฒนาคนและสังคมที่รวมทั้งการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการสังคม พบว่าในปี 2533 มีร้อยละ 4.7 ของ GDP และในปี 2542 มีร้อยละ 7.9 แต่เป็นงบลงทุนทางสังคมเพียงร้อยละ 10 – 20 เท่านั้น โดยการลงทุนทางสังคมส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพมากกว่าการพัฒนาคุณภาพคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544)

ประเทศไทยจึงยังคงมีปัญหาในด้านการพัฒนาคนต่อเนื่องมาตลอด ดังจะเห็นได้จากดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human development index) พ.ศ. 2523 – 2542 เมื่อเทียบกับต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) ดังนี้

ประเทศ	ดัชนีการพัฒนามนุษย์				
	2523	2528	2533	2538	2542
ออสเตรเลีย	0.859	0.871	0.886	0.826	0.936
สหรัฐอเมริกา	0.882	0.896	0.912	0.923	0.934
สหราชอาณาจักร	0.846	0.856	0.876	0.914	0.923
สิงคโปร์	0.753	0.779	0.816	0.855	0.876
ไทย	0.645	0.675	0.713	0.749	0.757

และเมื่อเปรียบเทียบลำดับความสามารถในการแข่งขันระหว่างความสามารถในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างไทยกับประเทศอื่นในเอเชีย พบว่าผลการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันและความสามารถในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไทยตกอยู่ในอันดับที่ต่ำหลังกว่าประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียด้วยกันมาก (อมรวิรัช นาคกรทรรพ, 2545) ดังนี้

ขีดความสามารถ	สิงคโปร์	เกาหลี	มาเลเซีย	ไทย
ลำดับความสามารถแข่งขัน	2	28	29	38
ลำดับความสามารถในการพัฒนา				
ทรัพยากรมนุษย์	26	27	56	66

จากขีดความสามารถของคนไทยและดัชนีการพัฒนาคคนไทย พบว่า คนในประเทศไทยเกิดปัญหาเนื่องมาจากคนไทยไม่สามารถพัฒนาและปรับตัวเองตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การพัฒนาคคนในประเทศไทยยังคงประสบปัญหามากมาย ทั้งนี้เนื่องจากคนไทยไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม และส่งเสริมอุตสาหกรรมให้กระจายไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้มีการลงทุนและการขยายตัวทางอุตสาหกรรมมากขึ้น ประเทศเริ่มเปลี่ยนแปลงจากสภาพสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น ประชาชนในชนบทซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวนา ชาวไร่ต่างอพยพเข้ามาสู่เมืองใหญ่ๆ ซึ่งกำลังขยายตัวเมืองเป็นอุตสาหกรรม (สุมาลี สังข์ศรี, 2536)

จากการที่ประเทศกำลังปรับเปลี่ยนทิศทางและโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเช่นนี้ จึงก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ โดยการเปลี่ยนแปลงสังคมดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคม ตัวอย่างเช่น มีผู้ว่างงานจำนวนมาก มีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปอยู่ในภาคนอกระบบ คนยากจนมีจำนวนเพิ่มขึ้น มาตรฐานความเป็นอยู่ของคนไทยลดลง ก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเช่น อาชญากรรม ยาเสพติด ฯลฯ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544) และส่งผลกระทบอย่างรุนแรงโดยตรงต่อบุคคลอีกด้วย ตัวอย่างเช่น ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับวิถีดำเนินชีวิตของคนในเมืองใหญ่ ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน ปัญหาเกี่ยวกับรายได้ ปัญหาสุขภาพ และปัญหาเกี่ยวกับสภาพสังคม (สุมาลี สังข์ศรี, 2540)

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทยมีมากมาย โดยทุกปัญหาที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลและสังคมเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทย เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ

ดังนั้น แม้ว่าการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจหลายด้าน แต่สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันก็ยังคงมีปัญหามากมาย คือ ระบบเศรษฐกิจปัจจุบันซึ่งมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อสร้างความมั่นคงและก้าวหน้าทางด้านรายได้ ทำให้คนไทยและสังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ความร่ำรวยเป็นตัววัดคุณค่าของคนมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้การแสวงหาความร่ำรวยเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคม นอกจากนั้นค่านิยมที่ยกย่องความร่ำรวยทำให้คนไทยมีการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่จะบั่นทอนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากพฤติกรรมฟุ่มเฟือยดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาความยากจน ปัญหาความยากจนและหนี้สินภาคครัวเรือนจึงเป็นปัญหาปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอย่างเร่งด่วน เนื่องจากความยากจนและภาระหนี้สินอาจนำไปสู่ปัญหาสังคมด้านต่างๆ ตามมาได้ ซึ่งจากรายงานเบื้องต้นของสำนักงานคณะกรรมการสถิติแห่งชาติ ระบุว่า รายได้ครัวเรือนไทยเฉลี่ยอยู่ที่ 17,094.0 บาท/ครัวเรือน/เดือน ณ ไตรมาส 1/2547 หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้น 10.5% จากระยะเดียวกันปีก่อน ในขณะที่ ยอดหนี้ครัวเรือนไทยในช่วงเวลาเดียวกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 110,133.0 บาท/ครัวเรือน หรือขยายตัว 14.7% ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการเพิ่มขึ้นของรายได้ หรือมีหนี้คิดเป็น 6.4 เท่าของรายได้ และเมื่อนำตัวเลขรายได้และหนี้สินดังกล่าวมาคำนวณหาสัดส่วนการก่อหนี้ที่เหมาะสมของครัวเรือนไทยจากแบบจำลองรายได้รายจ่ายของครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนไทยไม่ควรจะก่อหนี้สูงกว่า 6.2 เท่าของรายได้ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2547) จากสถิติข้อมูลของประชาชนผู้ประสบปัญหาทางสังคมและความยากจน พบว่า มีผู้จดทะเบียนทั้งสิ้น 8,138,081 ปัญหา โดยมีจำนวนปัญหาทั้งสิ้น 11,997,081 ปัญหา ซึ่งปัญหามากที่สุดได้แก่ ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน 4,513,943 ปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแห่งชาติ, 2546) และจากรายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2547 พบว่า จำนวนครัวเรือนทั้งหมดมีหนี้สินต่อครัวเรือน 104,571 บาท หรือร้อยละ 12.6 ซึ่งเป็นอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงต่อปีจากการสำรวจครั้งที่ผ่านมาก็คือ พ.ศ. 2545 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547)

การที่คนไทยเริ่มฟุ่มเฟือยมากขึ้นนับว่าเป็นสัญญาณอันตรายต่อเศรษฐกิจอย่างมาก ทางรอดของเศรษฐกิจที่ยั่งยืนน่าจะเป็นเพียงการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยเศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การดำรงชีวิตในความพอดี ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะตามอัตภาพและที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พันธนาการอยู่กับสิ่งใด โดยในด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้และไม่มี การมุ่งที่การลดรายจ่าย แต่ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญและยึดหลักพออยู่พอกินพอใช้ ความพอดีด้านเศรษฐกิจ หมายถึง เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพ และฐานะของตน โดยต้องยึดหลักการ

ทฤษฎีใหม่ คือ มีความพอเพียง เลี้ยงตัวเองได้บนพื้นฐานของความประหยัดและจัดการใช้จ่าย ซึ่งการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัสว่า "ความเป็นอยู่ที่ดีต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง" (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2547) ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาที่ทำให้เกิดดุลยภาพของ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ดีมีสุขของประชาชนตลอดไป โดยมีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นแนวคิดหลัก ดังนั้น เศรษฐกิจแบบพอเพียงจึงมีหลักสำคัญในการให้มีความพอเพียงเลี้ยงตัวได้หรือพอมีพอกินโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น และต้องรู้จักการประหยัดอดออม โดยการพัฒนาทางเศรษฐกิจดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และ 9 ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนและกระบวนการพัฒนาที่บูรณาการเชื่อมโยงกันทุกด้าน โดยมีเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทยอย่างยั่งยืนตลอดไป ซึ่งจะมียุทธศาสตร์เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน คือ เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง และมียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนและยุทธศาสตร์เพิ่มทุนทางสังคม คือ เป็นยุทธศาสตร์ที่สร้างกลไกการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคมและลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคน เปิดโอกาสให้สังคมได้พัฒนาให้สมบูรณ์ อันเป็นพื้นฐานการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนได้ และสอดคล้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทยในปี 2563 ที่ต้องการให้คนไทยทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของฐานะทางเศรษฐกิจด้วยการใช้การศึกษาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนให้มีความรู้และทักษะที่จะเสริมสร้างและปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์

ปัญหาเศรษฐกิจดังกล่าวนั้นเป็นเพียงตัวอย่างปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในแนวทางหนึ่งของคนไทยเท่านั้น แต่แท้จริงแล้วคนไทยยังมีปัญหาอื่นๆ อีกมากมายที่นอกเหนือจากปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ซึ่งปัญหาต่างๆ มีสาเหตุมาจากคุณลักษณะหรือลักษณะนิสัยที่ไม่ดี ดังที่ สภาวิจัยแห่งชาติ ได้ประมวลลักษณะนิสัยประจำชาติของคนไทยที่ก่อให้เกิดปัญหา ดังเช่น เชื้อชาติกลางของขลัง ยอมตามผู้มีอำนาจ สุกเอาเผากิน ชอบผู้นำ สำนวญ ผักชีโรยหน้า ไม่กระตือรือร้น ชอบมือเกียติ ตามใจต่างชาติ ฉลาดเลือกงาน ทำการมักเบ่ง เป็นต้น (จรววยพร ธรณินทร์, 2548)

ปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาส่งผลกระทบต่อคนเป็นอย่างไรดังต่อไปนี้ โดยบุคคลที่ประสบกับปัญหาแล้วไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ก็มักจะกลายเป็นบุคคลที่ล้มเหลว ทั้งนี้เนื่องจากความล้มเหลวเป็นภาวะที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังในการดำเนินชีวิตคือ ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานอันได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัยทางร่างกาย อารมณ์ และการเงิน ความรัก ความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง และความสุขสบายทางกายและการได้เป็นเจ้าของสิ่งต่างๆ ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะมีการดำเนินชีวิตที่เป็นผลที่เกิดจากศักยภาพ ประสิทธิภาพ ทักษะคติ และนิสัย

ของแต่ละบุคคลที่ไม่ถูกต้องจึงส่งผลให้เกิดความล้มเหลว (Maxwell, 1960) โดยสาเหตุของการประสบความสำเร็จเกิดจากความสามารถ ความพยายาม ความยากของงาน และโชค (Weiner, 1986) โดยที่ความสามารถและความพยายามเป็นสาเหตุภายในของบุคคล ส่วนความยากของงานและโชคเป็นสาเหตุภายนอกของบุคคล ดังนั้นความล้มเหลวที่มีสาเหตุมาจากภายในจะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลกล่าวคือ บุคคลที่ประสบความสำเร็จมักจะคิดว่าเป็นเพราะตนขาดความสามารถจึงทำให้เกิดความรู้สึกละอาย ทำให้เกิดพฤติกรรมที่มีลักษณะเฉื่อยชา ขาดความกระตือรือร้น เพราะบุคคลคาดว่าจะประสบความสำเร็จอีก (Weiner, 1979)

โดยมีคนจำนวนถึง 98% ที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้ คนส่วนใหญ่มีชีวิตอยู่ด้วยความต้องการสิ่งต่างๆ ความต้องการเหล่านั้นผ่านไปแล้วก็ผ่านไป ซึ่งไม่มีอำนาจที่จะทำอะไรให้มีรูปร่างขึ้นมาได้เลย จำนวนคนที่อยู่แค่ขั้นนี้จะมีถึง 70% คนกลุ่มเปอร์เซ็นต์ที่น้อยกว่ากันมากที่มีความต้องการสูงขึ้นจนเป็นความต้องการจริงจังที่พวกเขาอยากได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่เสมอ แต่ก็ยังไม่ได้ทำอะไรจริงๆ พวกนี้มีถึง 10% คนส่วนน้อยลงไปกว่านั้นสร้างความต้องการและความต้องการจริงจังให้เป็นความหวังว่าจะได้รับ พวกเขาถลำลึกผืนครั้งแล้วครั้งเล่าว่าอาจจะได้ในสิ่งที่ตนแสวงหา พวกนี้มีประมาณ 8% คนเปอร์เซ็นต์น้อยลงไปอีก เปลี่ยนความหวังว่าจะได้เป็นความเชื่อว่าจะได้ พวกเขาคาดหวังเอาไว้ว่าสิ่งที่ตนต้องการจะเกิดขึ้นจริงๆ พวกนี้มีจำนวน 6% คนกลุ่มน้อยลงไปอีกที่ถลำกรองความต้องการ ความต้องการจริงจังและความหวังว่าจะได้ให้กลายเป็นความเชื่อ แล้วเกิดความต้องการอย่างรุ่มร้อนและศรัทธาในที่สุด พวกเขามีอยู่ 4% และในที่สุดน้อยที่สุดก็คือคนที่ผ่านสองขั้นตอนสุดท้ายมาแล้ว ลงมือวางแผนการเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ แล้วลงมือทำตามแผนการนั้น พวกเขาใช้ศรัทธาร่วมกับทัศนคติในทางสร้างสรรค์ คนกลุ่มนี้มีเพียง 2% เท่านั้นเอง (Hill, 1979)

ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นกับบุคคลส่งผลกระทบต่อกระเทือนเป็นอย่างยิ่งต่อตัวบุคคล ดังนั้นสังคมไทยจึงปรับแผนการพัฒนาประเทศให้เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักไปที่การพัฒนาคุณภาพคนคือ เพื่อพัฒนาคนให้มีสุขภาพดี คิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิถีชีวิตอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544) โดยแผนพัฒนานี้จะช่วยให้บุคคลเกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีกลายเป็นบุคคลที่จะได้ผลสัมประสงค์ตามที่ตั้งใจและต้องการจนกลายเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ

การพัฒนาบุคคลเพื่อให้ประสบความสำเร็จดังกล่าว พบว่ามีความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จของดร.นโปเลียน ฮิลล์ เนื่องจากจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความสำเร็จในชีวิต พบว่า แนวคิดส่วนใหญ่ได้รับมาจากนักคิด นัก

ปรัชญา และนักพูดที่มีชื่อเสียงจากโลกตะวันตก โดยรากฐานความคิดของบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจาก ปรัชญาชีวิต ศาสตร์แห่งความสำเร็จ (The Law of Success) ซึ่งเป็นผลงานวิจัยและค้นคว้าของ ดร.นโปเลียน ฮิลล์ (Napoleon Hill) ที่ใช้เวลากว่า 20 ปีในการศึกษาชีวิตของผู้ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงกว่า 200 คนทั่วสหรัฐอเมริกา แล้วนำผลการศึกษาที่ได้มาประมวลและวิเคราะห์จำแนกแยกแยะออกมาได้เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยค้นหาจุดบกพร่องของบุคคลแล้ววิเคราะห์และสังเคราะห์ตามคุณลักษณะของผู้ที่ประสบความสำเร็จ และสร้างแผนการอันแน่นอนในการแก้ไขจุดบกพร่องนั้น ข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนแอที่สำคัญที่สุดซึ่งกีดขวางจากการบรรลุความสำเร็จคือ ความใจแคบ ความโลภ ความอิจฉา ความริษยา ความระแวงสงสัย ความอาฆาตพยาบาท ความเห็นแก่ตัว ความอวดดี ความโน้มเอียง และนิสัยใช้จ่ายเกินรายได้ โดยความสำเร็จจะต้องถูกสร้างขึ้นมาจากความซื่อสัตย์ ศรัทธา ความจริงใจ ความสามัคคี และอำนาจสร้างสรรค์ เป็นต้น (Hill, 1979)

ปรัชญาชีวิต ศาสตร์แห่งความสำเร็จ ได้ผ่านการทดสอบและวิเคราะห์อย่างจริงๆ จังๆ มาแล้ว ด้วยผลสำเร็จและการรับรองจากผู้ที่มีชื่อเสียงโด่งดังที่สุดของโลก โดยหลักการทุกอันที่ปรากฏได้ผ่านการทดสอบของนักวิทยาศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิ ในฐานะคนที่สามารถวิเคราะห์และวิจัยแยกแยะสิ่งที่เป็นเพียงทฤษฎีออกจากสิ่งนำไปปฏิบัติที่ได้ผลจริงๆ นับเป็นสิบๆ คน และก่อนที่ต้นฉบับของหนังสือเล่มนี้จะถูกส่งไปตีพิมพ์ หนังสือเล่มนี้ยังถูกส่งไปขอความเห็น ตรวจสอบวิเคราะห์ และวิจารณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการตีพิมพ์อีกด้วย (Hill, 1979) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าปรัชญาที่เกิดจากประสบการณ์ของบุคคลที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงที่สุด ที่ผ่านการวิเคราะห์ของผู้ทรงคุณวุฒิหลายๆ คนเช่นนี้ ย่อมเป็นการเรียนรู้ในทางลัดที่เหมาะสมที่สุด (ประสงค์ ประสงค์อาสา, 2544)

ขณะที่ ปรัชญาชีวิต ศาสตร์แห่งความสำเร็จ กำลังอยู่ในระหว่างตีพิมพ์ ได้มีคนที่มีชื่อเสียงจำนวนมากมายแสดงความจำนงที่จะซื้อหนังสือนี้ เพื่อมอบให้กับลูกจ้างทั้งหมดของตน และมีหลายคนที่ตกลงใจเข้าเรียนหลักสูตรนี้โดยตรง โดยได้มีการใช้หลักสูตรศาสตร์แห่งความสำเร็จเป็นหลักสูตรแก่นักศึกษาว่าหนึ่งแสนคนภายในสองปีแรก และต่อมามีการเซ็นสัญญาที่จะตีพิมพ์และจำหน่ายหนังสือตำราเล่มนี้ให้แก่ผู้ที่ศึกษาด้วยตนเองทั่วทั้งสหรัฐและต่างประเทศบางแห่ง ดังนั้น ถ้าหากเราจะได้หยุดคิดดูว่า มันจะเป็นจำนวนมากมายสักเพียงใดที่หลักสูตรนี้ได้ถูกส่งไปถึงมือชายและหญิงที่มีความตั้งใจจริง ซึ่งก็คือ สมาชิกทางไปรษณีย์ประมาณแปดแสนคนที่มีความศรัทธาต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่เสนอไปให้ โดยมันมีเหตุผลที่จะเชื่อได้ว่า การเผยแพร่นี้จะทำให้หนังสือฉบับนี้เล่มไปถึงมือของชายและหญิงที่มีความจริงใจที่จะแสวงหาความรู้ที่มีอยู่ใน ปรัชญาชีวิต ศาสตร์แห่งความสำเร็จ นี้ (Hill, 1979)

ปรัชญาชีวิต ศาสตร์แห่งความสำเร็จ ถูกเขียนขึ้นมาเป็นครั้งแรกในรูปของคำบรรยายที่เผยแพร่อยู่ตามเมืองใหญ่ๆ ทั่วสหรัฐอเมริกา ในระหว่างนั้นผู้ฟังก็ให้ผลสะท้อนจากกรที่ฟังคำบรรยาย ทำให้สามารถรู้ผลที่ถูกต้องที่หลักสูตรนี้มีต่อผู้ฟัง ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ดังกล่าวก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงมากมายคือ การจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรม โดยชัยชนะครั้งยิ่งใหญ่ในยุคแรกๆ ของหลักสูตรนี้ ได้จากการที่นำไปฝึกอบรมพนักงานเดินตลาดขายหญิงจำนวนสามพันคน ซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์ในการเดินตลาดมาก่อนเลยไม่ว่าจะเป็นสินค้าชนิดใด แต่แล้วผลของการฝึกอบรมทำให้พวกเขาทำเงินได้ถึงหนึ่งล้านเหรียญภายในระยะเวลาหกเดือนเท่านั้น โดยความสำเร็จที่บุคคลต่างๆ ได้รับจากหลักสูตรนี้ เกิดขึ้นทั้งต่อบุคคลและต่อกลุ่ม ซึ่งมีปริมาณที่มากมายมหาศาล โดยวัตถุประสงค์ที่กล่าวถึงเรื่องการขยายตัวของ ปรัชญาชีวิต ศาสตร์แห่งความสำเร็จ ซึ่งได้รับการต้อนรับอย่างกว้างขวางดังกล่าวก็เพื่อแสดงว่า กฎอันเป็นรากฐานของปรัชญานี้มีผลต่อชีวิตจริงอย่างไรบ้าง (Hill, 1979)

ปรัชญาชีวิต ศาสตร์แห่งความสำเร็จ มีเจตจำนงที่จะเขียนในแบบที่บุคคลทั่วไปสามารถที่จะศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างง่ายดาย ปรัชญาดังกล่าวจะประเมินข้อเท็จจริงและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เป็นที่รู้จักมาก่อนแล้วให้มีรูปร่าง "กะทัดรัด" และ "ใช้งานได้ทันที" ในแบบที่เหมาะสมกับคนยุคปัจจุบันซึ่งไม่ต้องการปรัชญาที่สลับซับซ้อนเกินความจำเป็น (ประสงค์ ประสงค์อาสา, 2544) ดังนั้นลักษณะที่เด่นที่สุดสองประการของปรัชญานี้มีดังนี้ ประการแรกคือการเสนอในแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ และประการที่สองคือข้อเท็จจริงที่ว่าความเชื่อถือได้ของมันเห็นได้อย่างชัดเจนและเป็นที่ยอมรับได้ในทันทีสำหรับทุกคน (Gary, 1979) ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นคือ บุคคลจะได้รับประโยชน์อย่าง "เฉพาะเจาะจง" และ "ทันทีทันใด" เพราะปรัชญานี้ครอบคลุมเรื่องราว หลักเกณฑ์ และกฎแห่งความสำเร็จ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ปรารถนาความสำเร็จในชีวิต ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด ฐานะหรืออาชีพใดก็ตาม โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ผู้ต้องการสร้างความสำเร็จในชีวิตและกำลังแสวงหาคำอธิบายและความหมายที่ดีที่สุดเพื่อที่จะเลือกอาชีพและเป้าหมายชีวิตของตนเองก็จะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดจากปรัชญานี้ (Hill, 1979)

ดังนั้นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตจึงต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จของ ดร. โนโปลีเยน ฮิลล์ 15 ประการ (Hill อ้างถึงใน ประสงค์ ประสงค์อาสา, 2544) ดังนี้

1. เป้าหมายสำคัญที่แน่นอน เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญมากที่สุดของผู้ที่ต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจากผลการวิจัยของ ดร. โนโปลีเยน ฮิลล์ พบว่า คน 95% ที่ล้มเหลวในชีวิตนั้นไม่ได้มีเป้าหมายสำคัญที่แน่นอนในชีวิต ขณะที่คน 5% ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมีเป้าหมายสำคัญที่แน่นอน นอกจากนี้จะมีเป้าหมายสำคัญที่แน่นอนแล้วพวกเขายังมีแผนการที่แน่นอนเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นอีกด้วย ดังนั้น ถ้าหากเรารู้ได้อย่างชัดเจนว่าเราต้องการอะไรและมี

ความศรัทธาอย่างแน่วแน่ในความสามารถของเราที่จะได้รับความสำเร็จ เราย่อมสามารถทำได้ โดยสูตรแห่งการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของเรามี 4 ประการ ดังนี้

- 1.1 เขียนระบุออกมาให้ได้ชัดเจนว่าเราต้องการอะไรมากที่สุด
- 1.2 เขียนแผนการที่ชัดเจนที่สามารถลงมือทำเพื่อนำเราไปสู่ความสำเร็จ
- 1.3 กำหนดวันเวลาที่แน่นอนที่เราต้องการให้เป้าหมายของเราเป็นจริง
- 1.4 จดจำสิ่งที่เราเขียนไว้และติดมันไว้ในที่ๆ เราจะเห็นมันได้ พร้อมกับบกล่าวซ้ำ

ข้อความที่ได้เขียนไว้วันละ 2 ครั้งในตอนเช้าและก่อนเข้านอนด้วยอารมณ์ความปรารถนาอันรุ่มร้อนที่มีต่อความสำเร็จนั้นๆ เพื่อขโลมให้จิตใจได้สำนึกของเราอดแน่นไปด้วยจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และมันก็จะทำหน้าที่ดึงดูดทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นในการทำให้เป้าหมายนั้นกลายเป็นความจริงขึ้นมา

2. ความเชื่อมั่นในตัวเอง เกิดจากการเริ่มต้นด้วยความคิดที่เราได้เพาะปลูกลงในจิตใจของเราเกี่ยวกับสิ่งที่เราสามารถทำได้หรือทำไม่ได้ ดังนั้น เราจึงสามารถเพาะปลูกเมล็ดพันธุ์แห่งความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวเองได้ด้วยหลักการของความเห็นชอบของตัวเอง โดยการพูดย้ำกับตัวเองในทางสร้างสรรค์ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ดังเช่นที่ เอมีล กูเอ ได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้เพื่อรักษาคนไข้ของเขา ด้วยการให้พวกเขาพูดย้ำกับตัวเองวันละหลายๆ ครั้งว่า ฉันรู้สึกดีขึ้นในทุกๆ ทาง ซึ่งส่งผลให้อาการเจ็บป่วยของพวกเขาดีขึ้นได้อย่างน่าอัศจรรย์ ฉะนั้น เราก็สามารถที่จะปลูกฝังคุณลักษณะของความเชื่อมั่นในตัวเอง ให้เกิดขึ้นในตัวเราด้วยหลักการดังกล่าวได้เช่นเดียวกัน ด้วยการพูดย้ำกับตัวเองอย่างสม่ำเสมอว่า เราเป็นคนที่มีความสามารถ และเราเชื่อว่าเราสามารถทำได้

3. นิสัยประหยัดอดออม เป็นลักษณะนิสัยสำคัญที่บ่งบอกถึงความสามารถในการควบคุมตัวเอง โดยหลักการสำคัญสำหรับการประหยัดอดออมคือ การพยายามเก็บออมเงินอย่างมีระเบียบด้วยการกำหนดอัตราส่วนที่แน่นอนของการออมจากรายได้ทั้งหมดของตนเช่น เราสัญญา กับตัวเองว่า เราจะเก็บออมเงินในอัตราส่วน 20% ของรายได้ทั้งหมดที่เราหาได้ในแต่ละเดือน เป็นต้น ซึ่งถ้าเราสามารถสร้างนิสัยของการออมเงินได้จนเกิดเป็นนิสัย ก็มั่นใจได้เลยว่าเราจะมีชีวิตที่เริ่มเดินอย่างปลอดภัยไปบนเส้นทางสู่เสรีภาพทางการเงิน

4. ความคิดริเริ่มและการเป็นผู้นำ เป็นคุณลักษณะของคนที่สามารถทำในสิ่งที่ควรจะทำ โดยไม่ต้องมีคนอื่นมาบอกให้ทำ โดยศัตรูอันร้ายกาจที่ขัดขวางไม่ให้เราเป็นคนที่มีความคิดริเริ่มและมีความเป็นผู้นำก็คือ การมีนิสัยผลัดวันประกันพรุ่ง โดยการผลัดภาระไปวันพรุ่งนี้ในสิ่งที่เราจะทำตั้งแต่เมื่อวาน ดังนั้น เพื่อที่เราจะเพาะปลูกนิสัยแห่งความริเริ่มและความเป็นผู้นำขึ้นในตัวเรา เราจะต้องตัดสินใจเลือกเป้าหมายสำคัญที่แน่นอนนับตั้งแต่บัดนี้ และแผนที่ชัดเจนที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้น โดยเริ่มลงมือกระทำในสิ่งที่ต้องทำในทันที ที่นี้ และเดี๋ยวนี้

5. จินตนาการ คือพลังในการวาดภาพของจิตใจ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นมาจากการผสมผสานข้อเท็จจริงและประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดใหม่ๆ โดยอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ได้กล่าวว่าจินตนาการสำคัญกว่าความรู้ คนที่มีจินตนาการจึงเป็นคนที่กล้าคิด กล้าฝัน และกล้าทำในสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เหมือนกับคนอื่น และพวกเขาก็ได้รางวัลแห่งความสำเร็จจากการใช้จินตนาการของพวกเขาในการสร้างสรรค์โลกนี้ให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น

6. ความกระตือรือร้น เป็นสภาวะอันหนึ่งของจิตใจที่กระตุ้นและเร่งเร้าคนเราให้ลงมือปฏิบัติ เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยราล์ฟ วอลโด อีเมอร์สัน ได้กล่าวว่าสิ่งที่ยิ่งใหญ่ไม่มีวันสร้างขึ้นมาได้โดยปราศจากความกระตือรือร้น อย่างไรก็ตาม ไม่มีใครเกิดขึ้นมาพร้อมกับความกระตือรือร้น มันเป็นอุปนิสัยที่เราต้องสร้างขึ้นมาด้วยการกระตุ้นและปลุกเร้าอารมณ์ความปรารถนาให้รู้ร้อนและกระหายต่อความสำเร็จในเป้าหมายสำคัญที่แน่นอนของเราอยู่เสมอ เพื่อไหมไฟแห่งความกระตือรือร้นให้ลุกโชนในหัวใจของเราอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันตัวเราเองให้สามารถลงมือกระทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีพลังมุ่งมั่นและสร้างสรรค์

7. การควบคุมตนเอง เป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการบังคับการกระทำของเราไปสู่ทางสร้างสรรค์ ซึ่งจากผลการสำรวจผู้ต้องขังในเรือนจำของสหรัฐอเมริกาปรากฏว่า 92% ของการกระทำผิดเป็นผลมาจากการขาดความสามารถในการควบคุมตนเอง โดยบุคคลที่ยิ่งใหญ่ทั้งหลายในประวัติศาสตร์ล้วนเป็นเจ้าของคุณสมบัติแห่งการควบคุมตัวเองด้วยกันทั้งสิ้น พวกเขาเหล่านั้นสามารถที่จะควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในทางทำลายล้างของตนเองได้เสมอ ได้แก่ ความกลัว ความเกลียดชัง ความอิจฉาริษยา ความอาฆาตพยาบาท ความเย่อหยิ่งจองหอง และความมีนิสัยสุรุษสุราย ฯลฯ ขณะเดียวกันก็สามารถที่จะควบคุมความคิดไปในทางบวก ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี การมีทัศนคติในทางสร้างสรรค์ และความมีนิสัยประหยัดอดออม ฯลฯ

8. นิสัยการทำงานเกินเงินเดือน จากกฎแห่งการตอบแทนทวีคูณ ซึ่งมีไว้ว่าในแต่ละชั่วโมงที่เราอุทิศให้กับการทำงานหรือการรับใช้ที่เราจะได้รับค่าตอบแทนใดๆ นั้น เราได้กำลังฝึกความเหนียวยากเหล่านั้นไว้กับกฎแห่งการตอบแทนทวีคูณของธรรมชาติ ที่จะทำหน้าที่เป็นตั้งธนาคารที่คอยคิดดอกเบี้ยทบต้นให้กับเราเสมอ และเมื่อถึงเวลาอันเหมาะสม ธรรมชาติก็จะเต็มใจที่จะจ่ายให้มากกว่างานที่เราทำไป ดังนั้น เมื่อไหร่ก็ตามที่เราคิดว่า เราจะทำงานเท่าที่เราจะต้องทำตามค่าจ้างที่เราได้รับ มันก็จะไม่มีทางบังเกิดผลลัพธ์อันพึงปรารถนาที่เกินความคาดหมายของเราได้เลย เพราะว่าเราจะได้รับผลตอบแทนในสัดส่วนเท่าที่เราได้ทำลงไปเท่านั้น และนี่คือกฎของธรรมชาติที่ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง ดังคำกล่าวที่ว่าผู้ใดเพาะปลูกอะไรไว้ก็ย่อมเก็บเกี่ยวผลของสิ่งนั้น

9. บุคลิกต้องตาต้องใจ คือบุคลิกที่มีเสน่ห์ดึงดูดใจด้วยการแสดงออกทางสีหน้า แววตา ท่าทาง น้ำเสียง คำพูด ความคิด การกระทำ ตลอดจนความกระตือรือร้น และความมีชีวิตชีวา ฯลฯ เราสามารถที่จะสร้างเสน่ห์ให้เกิดขึ้นในบุคลิกของเราได้

10. ความคิดถูกต้องเที่ยงตรง คือความสามารถในการแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความรู้ เนื่องจากมีความรู้มากมายที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนข้อเท็จจริง แล้วจากนั้นเราจึงต้องสามารถที่จะแยกข้อเท็จจริงออกเป็นข้อเท็จจริงที่สำคัญและข้อเท็จจริงที่ไม่สำคัญ โดยข้อเท็จจริงที่สามารถนำมาใช้ในการบรรลุเป้าหมายสำคัญที่แน่นอนเท่านั้นที่จำเป็น ข้อเท็จจริงที่สำคัญและอยู่ในประเด็น นอกเหนือจากนั้นล้วนแล้วแต่เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่สำคัญและไร้สาระทั้งสิ้น ผู้ที่ประสบความสำเร็จทั้งหลาย จึงมีความสามารถในการควบคุมความคิดของตนเองให้จดจ่ออยู่กับข้อเท็จจริงที่สำคัญและอยู่ในประเด็นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความสำเร็จในชีวิตเท่านั้น ซึ่งจะทำให้พวกเขาสามารถใช้พลังความคิดในการตัดสินใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีความแม่นยำถูกต้องมากที่สุด

11. ความใจจดใจจ่อ เป็นลักษณะของนิสัยที่จดจ่ออยู่กับเรื่องหนึ่งเรื่องเดียวในขณะหนึ่งๆ แทนที่จะหว่านความพยายามของเราให้กับหลายสิ่งหลายอย่างพร้อมกัน ผู้ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงมักจะออกจากจุดเริ่มต้นของตนด้วยการทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างที่ตนมีอยู่เพื่อเป้าหมายสำคัญที่แน่นอนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ฉะนั้น เราควรถามตัวเองอยู่เสมอว่านิสัยใจจดใจจ่อของเราเป็นอย่างไร เรารู้อย่างชัดเจนหรือยังว่าเราต้องการจะทำอะไรในชีวิตมากที่สุด และเรามีแผนการที่ชัดเจนที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งนั้นบ้างไหม

12. ความสามัคคี เป็นรากฐานของการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่มีความสำเร็จใดในชีวิตที่เกิดขึ้นได้ด้วยมือของคนๆ เดียว ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่จึงเกิดขึ้นได้ด้วยระบบการทำงานเป็นทีมเท่านั้น ดังเช่นที่วิลเลียม เจมส์ ได้กล่าวไว้ว่าถ้าเราสามารถจูงใจคนอื่นๆ ให้ร่วมมือกับเราด้วยน้ำใจไมตรีได้ เราก็สามารถที่จะทำอะไรก็ได้ตามที่เราต้องการอย่างง่ายดาย ดังนั้นความสามารถในการกระตุ้นทีมงานของเราให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสามัคคี จึงเป็นหัวใจของผู้ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในชีวิต

13. ความล้มเหลว จากคำกล่าวที่ว่าความล้มเหลวทุกครั้งย่อมจะนำมาผลิตพันธุ์แห่งประโยชน์ที่เท่าเทียมกันแฝงมาด้วยเสมอ ความล้มเหลวจึงไม่ใช่จุดจบของชีวิต แต่เป็นเพียงความพ่ายแพ้ชั่วคราวเท่านั้น และคนเราย่อมประสบความสำเร็จมากหรือน้อยตามสัดส่วนของอุปสรรคและความพ่ายแพ้ที่เราได้ประสบและเอาชนะมาได้ อย่างไรก็ตาม คนส่วนใหญ่จะละทิ้งความพยายามเมื่อเห็นเพียงสัญญาณแรกของความล้มเหลว แต่ถ้าหากเรายังคงใช้ความพยายามต่อไปหลังจากล้มเหลวในงานนั้นมาแล้วถึง 3 ครั้ง เราก็เริ่มมีศักยภาพของความเป็นผู้นำในตัวเองขึ้นมาบ้างแล้ว และถ้าหากเรายังสามารถใช้ความพยายามต่อไปอีกหลังจากความล้มเหลวถึง 10 ครั้ง ก็แสดงว่าเมล็ดพันธุ์แห่งอัจฉริยะกำลังงอกงามขึ้นมาแล้วภายในตัวของเรา

14. ความใจกว้าง เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญต่อการสร้างความก้าวหน้าในชีวิต เพราะถ้าหากเราเป็นคนที่ปิดกั้นตัวเองจากการรับรู้แนวคิดใหม่ๆ และเพื่อนฝูงใหม่ๆ นั่นก็เท่ากับว่า

เรากำลังกักขังตัวเองให้อยู่ในโลกที่แคบลงและปิดโอกาสของตนเองที่จะได้รับประโยชน์จากประสบการณ์ชีวิตใหม่ๆ ถ้าหากเรายังต้องการโอกาสของความก้าวหน้า เราจำเป็นต้องมีจิตใจที่เปิดกว้าง เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และจินตนาการของเราให้กว้างไกลยิ่งขึ้น

15. กฎทองคำ เป็นกฎที่มีหลักการอยู่ว่า จงปฏิบัติต่อผู้อื่นในสิ่งที่คุณต้องการให้เขาปฏิบัติต่อท่าน เนื่องจากการกระทำใดๆ ของเราที่กระทำต่อผู้อื่น ย่อมจะส่งผลย้อนกลับมาสู่ตัวเราเสมอ แม้ว่าในบางครั้งเราจะมีความรู้สึกว่า เราไม่ได้รับผลตอบแทนจากการทำความดีกับผู้อื่น แต่ถึงอย่างไร เราก็ได้เพิ่มลักษณะนิสัยที่ตึงามให้บังเกิดขึ้นแก่จิตใต้สำนึกของเราแล้วจากการกระทำดีในครั้งนั้น และด้วยอุปนิสัยในทางสร้างสรรค์ที่เราได้เพาะปลูกลงในจิตใจของเรา ก็จะดึงดูดผู้คนที่มีจิตใจในระดับเดียวกับเราเข้ามาให้รางวัลตอบแทนกับเราในไม่ช้า เราก็จะได้รับเบียดเบียนกลับคืนมาจากการกระทำ ซึ่งเคยดูประหนึ่งว่าได้สูญเปล่าไปกับคนที่มิได้สำนึกในบุญคุณของเรา ดังนั้น เราจึงเชื่อมั่นในกฎของธรรมชาติที่ว่าทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จ ตามแนวคิดของดร.นโปเลียน ฮิลล์ ทั้ง 15 ประการ เป็นปรัชญาและกฎเกณฑ์ที่เน้นการนำไปใช้ในการทำงาน ซึ่งเป็นการค้นหาวิธีการที่จะทำให้มีความสามารถมากขึ้นในงานอาชีพ ที่จะทำให้มีพลังอำนาจยิ่งใหญ่ในอาชีพ สิ่งต่างๆ เหล่านี้คือปรัชญาและกฎเกณฑ์ที่ทำให้มีพลังอำนาจที่ยิ่งใหญ่ มีความสำเร็จ โดยพลังอำนาจที่กล่าวถึงคือ การจัดรูปความรู้ที่แสดงออกด้วยการกระทำในทางที่เฉลียวฉลาด ซึ่งพลังอำนาจนั้นเกิดขึ้นมาจากความรู้ที่จัดรูปแล้วนำไปปฏิบัติหรือใช้งานเท่านั้น โดยความรู้จะกลายเป็นพลังอำนาจได้ก็ต่อเมื่อถูกจัดรูป ประมวล และนำออกมาใช้ ซึ่งสิ่งที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการสร้างพลังอำนาจคือ การศึกษา โดยการศึกษาหมายถึง การปรับปรุงจากภายใน การชักออกมา การดึงออกมา หรือการเจริญเติบโตโดยอาศัยหลักการของการใช้งาน ดังนั้น คนที่ได้รับการศึกษาคือ คนที่รู้วิธีที่จะได้รับสิ่งที่จำเป็นในการบรรลุเป้าหมายสำคัญในชีวิตของตนโดยปราศจากการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น และการศึกษาที่แท้จริงหมายถึง การที่จิตใจมีการพัฒนาการ มิใช่เป็นเพียงการเก็บสะสมความรู้ต่างๆ เท่านั้น ดังนั้น คนที่ได้รับการศึกษาที่แท้จริงคือ คนที่สามารถสร้างพลังอำนาจที่ส่งผลต่อความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ได้ (Hill, 1979)

การศึกษาที่ช่วยพัฒนาบุคคลให้ประสบความสำเร็จด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จสามารถทำได้โดยการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งแท้จริงแล้วการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย มาบูรณาการเข้าด้วยกัน แต่เนื่องจากการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับการพัฒนาบุคคลอย่างแท้จริง โดยผู้ที่พ้นจากการศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาในระบบโรงเรียนแล้วก็สามารถที่จะเรียนรู้ได้โดยใช้การศึกษานอกระบบโรงเรียน เนื่องจากการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น

สามารถจัดได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ ปราศจากเงื่อนไขในแง่อายุของผู้เรียน หรือความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ดังนั้นการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นระบบการศึกษาที่เหมาะสมอย่างยิ่งแก่ผู้ที่มีภาระรับผิดชอบมากมายอีกทั้งมีเวลาอันจำกัด และการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังมีปรัชญาการจัดการศึกษาที่ยึดหลักการเรียนรู้เพื่อชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้เพื่อการทำงาน เน้นการศึกษาที่มุ่งให้คนรู้จักคิด รู้จักตัดสินใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน (อาชัญญา รัตนอุบล, 2544) ดังนั้นการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงมีความเหมาะสมกับการพัฒนาบุคคลทุกคนอย่างแท้จริง

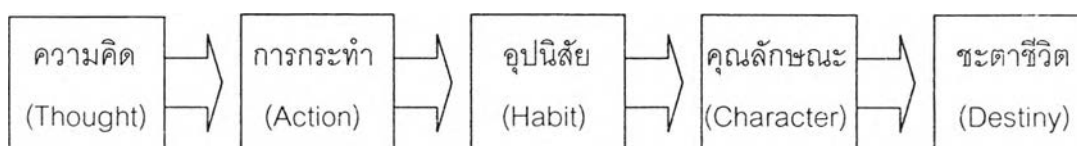
โดยการศึกษานอกระบบโรงเรียนดังกล่าวมีแนวคิดที่สอดคล้องกับปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ หรือที่เรียกว่า นิโอฮิวแมนนิส แนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการพัฒนา "คน" และ "คุณภาพของคน" ให้สมบูรณ์แบบที่สุด จึงถือเป็นการตอบสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักไปที่การพัฒนาคุณภาพของคน และแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสยังเป็นแนวคิดด้านการศึกษาแบบใหม่ที่ช่วยพัฒนาคนอย่างแท้จริง เนื่องจากเป็นการให้การศึกษาที่มีความแตกต่างจากการศึกษาทั่วๆ ไป ที่มักจะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ด้านวิชาการหรือวิชาชีพต่างๆ และมีการพัฒนาเฉพาะร่างกายและจิตใจระดับแรกๆ เช่น จิตสำนึก เท่านั้น แต่การศึกษาแบบใหม่นี้จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาชีพ วิชาการ และในทุกๆ ส่วนประกอบชีวิตของผู้เรียน จึงเรียกการศึกษานี้โอฮิวแมนนิสได้อีกอย่างหนึ่งว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้สมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2546) ดังนั้นการใช้แนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสกับการพัฒนาศักยภาพของคนจึงมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสจะเน้นการพัฒนา EQ (Emotional Quotient) ซึ่งหมายถึง ความสามารถทางจิตใจ (อารมณ์) ที่ทำให้คนเรามีความสุขในชีวิตได้ง่าย สามารถอดทน รอคอย มุ่งมั่นในการทำงานบรรลุเป้าหมายที่ตัวเองตั้งไว้ได้อย่างมีความสุข และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในทุกสถานการณ์ของชีวิต (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2544) ดังนั้นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จึงช่วยส่งเสริมคุณลักษณะของบุคคลให้เป็นที่ต้องการและสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้อย่างง่ายดาย

การพัฒนาคนตามแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสจะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตได้ง่ายขึ้น เนื่องจากแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสจะเน้นการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและการเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้แต่ละบุคคลมีคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ที่จะประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทางจิตวิทยาที่ว่าความรู้ทางวิชาชีพเป็นเพียงส่วนที่มีค่าเพียง 15 เปอร์เซ็นต์ของความรู้ทั้งหมดของบุคคลเท่านั้น ส่วนที่เหลืออีก 85 เปอร์เซ็นต์จะอยู่ในรูปของคุณสมบัติส่วนตัวที่ถือเป็นปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จ ดังเช่น ความคิดสร้างสรรค์ การผ่อนคลาย อารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง จิตใจที่แจ่มใสเด็ดขาด ความสามารถในการเข้ากับผู้อื่น และบุคคลที่จะดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีทัศนคติ ดังเช่น รักผู้อื่น ให้สิ่งที่ดีที่สุดแก่ผู้อื่น

ตลอดเวลา ด้วยการอุทิศเวลาและทุกสิ่งทุกอย่างในการทำความดีเพื่อจะได้รับผลดีตอบแทน เป็นเพื่อนกับใครคนหนึ่งเพื่อจะได้มีเพื่อนเป็นการตอบแทน (Maxwell, 1960) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่เสนอว่าความสำเร็จเกิดมาจากสาเหตุภายใน อันได้แก่ ความสามารถและความพยายามที่จะส่งผลให้บุคคลเกิดความภูมิใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยบุคคลดังกล่าวจะใช้ความพยายามมากขึ้นเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จ เพราะมีความคาดหวังว่าถ้าตนใช้ความพยายามมากขึ้นในครั้งต่อไปก็จะประสบความสำเร็จ (Weiner, 1986)

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีเป้าหมายในการพัฒนามนุษย์และสังคม ด้วยการพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ และถ่ายทอดความรู้สึกที่ดี ที่เต็มไปด้วยความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่มาสู่วิธีการดำเนินชีวิตเพื่อการสร้างสรรค์สังคมที่ดีงามส่วนรวมต่อไป โดยเป้าหมายของการพัฒนามนุษย์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเพื่อการมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจที่มั่นคง มีจิตใจที่พัฒนาขั้นสูงสุดคือมีความรักความเมตตาหรือความรักไร้จำแนก และมีความรู้ทางด้านวิชาที่พิชิตวิชาการ (ศตพร วิไลรัตน์, 2532) แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้คนเราย้อนกลับมาศึกษาตัวเองเพื่อพัฒนาและนำจิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตเหนือสำนึกมาสร้างความสำเร็จและความสุขให้กับชีวิตตนเองและผู้อื่น (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2535)

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสให้ความสำคัญในเรื่องของการปฏิบัติตัวเป็นอย่างยิ่ง โดยเชื่อว่าความสำเร็จของคนเราขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตัวถึง 95% ส่วนที่เหลืออีก 5% เป็นเรื่องของทฤษฎี ดังนั้นแม้ว่าเราจะมีความรู้มากมายเกี่ยวกับแนวคิดนี้ แต่ถ้าเราไม่ได้นำสิ่งที่เรารู้ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ความรู้ต่างๆ ที่มีก็แทบจะหาประโยชน์อะไรไม่ได้เลย การปฏิบัติซ้ำๆ หรือการกระทำซ้ำๆ จึงเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ดังนั้นการที่เราจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตัวหรือการกระทำที่สม่ำเสมอในชีวิตประจำวันนั่นเอง และถ้าเราต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง เราจะต้องเริ่มที่การกระทำหรือการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันของเรา แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจึงให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติตัวหรือการกระทำที่กระทำเสมอๆ จนเป็นนิสัย (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2545) ดังนั้นการนำแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมาใช้ในการพัฒนามนุษย์จึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสกล่าวไว้ว่า ความคิดและการกระทำเป็นตัวกำหนดอุปนิสัย คุณลักษณะ และชะตาชีวิตของคน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจึงเป็นแนวคิดที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของมนุษย์ (Sarkar, 1990) ดังแผนภาพนี้

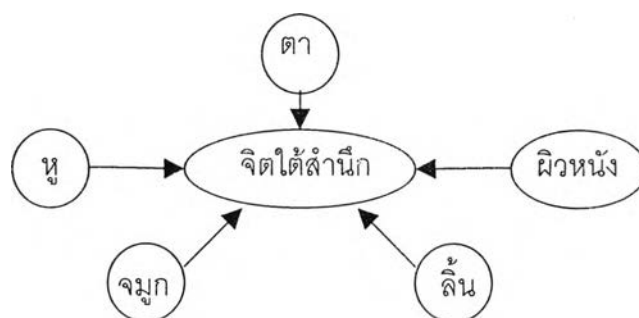

การนำแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของมนุษย์จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เนื่องจากการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจะเป็นการพัฒนาที่ผสมผสานระหว่างความคิดที่ดีและการกระทำที่ดีที่นำไปสู่อุปนิสัยที่ดีที่เกิดขึ้นอย่างถาวร จนกลายเป็นคุณลักษณะที่ดีที่ส่งผลให้มีชะตาชีวิตที่ดีที่ประสบความสำเร็จตามไปด้วย โดยแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจะเป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาอัจฉริยภาพในตัวมนุษย์ทุกคนให้ปรากฏออกมาให้มากที่สุด โดยจะพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจควบคู่กันไป โดยไม่ได้เน้นเฉพาะเนื้อหาวิชาด้านเดียว แต่จะมุ่งพัฒนาทั้งด้านวิชาชีพ วิชาการ และในทุกๆ ส่วนประกอบของชีวิตคือ การพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตสำนึก จิตใต้สำนึก จิตเหนือสำนึกไปพร้อมๆ กัน แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสจึงเป็นแนวคิดเพื่อพัฒนาคนให้สมบูรณ์ในทุกๆ ด้านอย่างแท้จริง (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2530)

โดยในปัจจุบัน ประเทศต่างๆ ได้มีการประยุกต์แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมาใช้ในการศึกษาที่ส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น ประเทศบัลแกเรีย ได้นำทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องจิตของนีโอฮิวแมนนิสมาพัฒนาการเรียนการสอนแบบใหม่ เรียกว่า Superlearning หรือ Suggestopedia ทำให้เรียนรู้วิชาการต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีความสุข ในประเทศไอร์แลนด์ โรงเรียนนีโอฮิวแมนนิสได้รับการยกย่องว่าเป็นโรงเรียนดีเด่น ในประเทศแอฟริกาใต้ กลุ่มนีโอฮิวแมนนิสได้รับเกียรติบัตรจากรัฐบาลว่าเป็นกลุ่มที่สร้างประโยชน์ให้กับประเทศอย่างมาก ในประเทศอินเดีย ได้ประยุกต์แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมาใช้ในระบบการศึกษาตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันมีโรงเรียนเด็กเล็กที่ใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ประมาณ 719 แห่ง ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 306 แห่ง คลินิกประชาชน จำนวน 757 แห่ง และสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า จำนวน 500 แห่ง (Savadori, 1983) และในประเทศไทยยังมีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่สนับสนุนการประยุกต์แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสใช้ในการศึกษาที่ส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้อีกมากมาย ตัวอย่างผลการวิจัยมีดังนี้ วิธีการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สร้างสรรค์ (ศตพร วิไลรัตน์, 2532) การจูงใจได้สำนึกตามทฤษฎีนีโอฮิวแมนนิสช่วยเปลี่ยนแปลงการเห็นคุณค่าในตนเองให้สูงขึ้น (ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ง, 2536) การฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเพิ่มความเห็นคุณค่าในตนเอง (วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, 2538) การอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างพลังและความสำเร็จของชีวิตด้วยจิตวิทยานีโอฮิวแมนนิสช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมการพัฒนาตนเอง (เยาวลักษณ์ โพธิ์สุทธิ, 2540) การสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีความเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น (สมศักดิ์ เจริญศรี, 2543) ดังนั้น การประยุกต์แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสใช้ในการศึกษาจึงช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างมาก

จากแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิส พบว่า แนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสเป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคคลที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยการพัฒนาที่เริ่มจากการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย การเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝนทั้งในส่วนบุคคลและเป็นกลุ่ม และการจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่คุณลักษณะที่ดีต่อไป จึงทำให้บุคคลสามารถเรียนรู้ถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

และแนวคิดนี้โอฮิวแมนนิสและแนวคิดของนโปเลียน ฮิลล์ มีความสอดคล้องกันในเรื่องของการพัฒนาบุคคลในทางบวกหรือการพัฒนาบุคคลให้สมบูรณ์แบบด้วยการเปลี่ยนแปลงจิตใต้สำนึก โดยจิตใต้สำนึกคือตัวเชื่อมระหว่างจิตใก้กับแหล่งพลังอำนาจทั้งหมดของมนุษย์คือ ความคิด ข้อเท็จจริง และความรู้ (Hill, 1979) และจิตใต้สำนึกคือความทรงจำและความคิดที่ลึกซึ้งซึ่งของคนเรา ซึ่งมีอำนาจเหนือกว่าจิตสำนึก (ความรู้ลึกที่มีต่อสิ่งเร้าภายนอก) ดังนั้นความรู้ ความคิดของคนเราส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่จิตใต้สำนึก จิตใต้สำนึกมีอำนาจยิ่งใหญ่และหน้าที่ควบคุมการทำงานของจิตสำนึกของคนเราอยู่ตลอดเวลา โดยจิตสำนึกหรือประสาทสัมผัสทั้งห้า (ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง) ของคนเรามีหน้าที่หลักในการรับรู้ นึกคิด และสั่งการ เพื่อให้ในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2546) เราสามารถอธิบายการทำงานของจิตใต้สำนึกของเราได้ง่ายๆ จากภาพข้างล่างดังนี้

จากรูปจะเห็นได้ว่าจิตใต้สำนึกของคนเราแต่ละคนจะเป็นศูนย์บันทึกข้อมูลที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ทุกประสบการณ์ที่ผ่านจิตสำนึกของคนเราจะถูกบันทึกอยู่ในจิตใต้สำนึกของคนเรา และจิตใต้สำนึกของคนเรามีอำนาจเหนือกว่าจิตสำนึกของคนเรามากมาย ดังนี้

การพัฒนาจิตใต้สำนึกเพื่อให้จิตใต้สำนึกรับความคิดหรือข้อมูลที่ดีและถูกต้อง แนวคิดนี้ไอฮิวแมนนิสจะใช้วิธีผสมผสานทั้งการฝึกพลังสติเพื่อให้เกิดสมาธิการผ่อนคลาย เพื่อให้เกิดภาวะแห่งการรับรู้โดยใช้การฝึกอาสนะ เพลงบรรเลงและจินตนาการ การฝึกจินตนาการเพื่อให้เห็นภาพพจน์ที่ดีของตนเอง และการฝึกการใช้คำพูดด้านบวกเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยเน้นในเรื่องของการปฏิบัติตัวซ้ำๆ

สำหรับรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนนั้น ได้พัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดของไทเลอร์ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในกระบวนการพัฒนาศักยภาพบุคคล และมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการประเมิน ดังนั้นจึงใช้แนวคิดของไทเลอร์ในวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอน 4 ขั้น (Tyler, 1986) ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์นี้พิจารณาจากความต้องการและความสนใจของผู้เรียน สภาพชีวิตของผู้เรียนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม การเมือง หรือเศรษฐกิจ และจากแนวคิด ทฤษฎี หลักการ หรือข้อเท็จจริงด้านเนื้อหา

2. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ หลักในการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้นั้นควรจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนและนำไปใช้ได้จริง เกิดความพึงพอใจ ทำให้มีปฏิกิริยาตอบโต้ ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ และทำให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องมีความต่อเนื่องเป็นขั้นตอน และสามารถบูรณาการได้ โดยจัดทั้งในรูปแบบของการให้ข้อมูลความรู้ แนวคิด ค่านิยม และทักษะ

4. การประเมินผลการเรียนรู้ จะให้ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยประเมินจากการกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ระบุสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมได้เลือกและออกแบบวิธีสำหรับรวบรวมข้อมูล หลักฐาน การกำหนดตัวอย่าง การสรุปและจัดกระทำข้อมูล

จากที่กล่าวมาทั้งหมดทั้งแนวคิดนี้ไอฮิวแมนนิส และหลักการจัดกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนโดยผ่านหลักการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดของไทเลอร์ พบว่ามีส่วนที่สอดคล้องกัน ดังนี้ มีกระบวนการในการจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดภาพพจน์ของตนเองในทางบวกที่ทำให้จิตใต้สำนึกเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย และมีการเรียนรู้โดยการปฏิบัติและฝึกฝนทั้งในส่วนบุคคลและกลุ่ม ดังนั้น กิจกรรมนี้จึงมีความเหมาะสมกับบุคคลทุกคน แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะวิจัยทดลองกลุ่มเฉพาะนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 4 เนื่องจาก ประชากรกลุ่มนี้กำลังจะสำเร็จการศึกษาจึงต้องการสร้างความสำเร็จในชีวิตและต้องการแสวงหาคำอธิบายและความหมายที่ดีที่สุดเพื่อที่จะเลือกอาชีพและเป้าหมายชีวิตของตนเอง

จากปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลผนวกกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพคนทั้งกายและใจ จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาและพัฒนาให้บุคคลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ โดยเป็นแนวคิดที่ช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น และสามารถทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเองและเกื้อกูลไปสู่ผู้อื่นได้ ด้วยการผสมผสานแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสกับหลักการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้เป็นแนวทางในการที่จะช่วยให้บุคคลพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จ และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ดังนั้นจึงทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ ระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์

สมมติฐานของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดว่าการเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จทั้ง 15 ประการ ได้แก่ เป้าหมายสำคัญที่แน่นอน ความเชื่อมั่นในตัวเอง นิสัยประหยัสดอดอดม ความคิดริเริ่มและการเป็นผู้นำ จินตนาการ ความสะดวกหรือร้อน การควบคุมตนเอง นิสัยการทำงานเกินเงินเดือน บุคลิกต้องตาต้องใจ ความคิดถูกต้องเที่ยงตรง ความใจจดใจจ่อ ความสามัคคี ความล้มเหลว ความใจกว้าง และกฎทองคำ ต้องส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในแต่ละคุณลักษณะทั้ง 15 ประการ โดยต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองในการพัฒนาตนเองและเห็นคุณค่าในการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะนั้นๆ และต้องมีการส่งเสริมให้มีการกระทำที่จะนำไปสู่คุณลักษณะทั้ง 15 ประการอย่างสม่ำเสมอ โดยนีโอฮิวแมน

นิสเป็นแนวคิดที่เน้นการพัฒนาตนเองของบุคคลโดยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงตนเองที่ผสมผสานผ่านกิจกรรมที่มีการลงมือปฏิบัติ จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจในแต่ละคุณลักษณะและเห็นคุณค่าในการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะนั้นๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. บุคคลที่ผ่านการร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ มีผลสัมฤทธิ์ของผลการเรียนรู้สูงขึ้นตามผลการทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

2. บุคคลในกลุ่มทดลองที่ผ่านการร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ มีผลสัมฤทธิ์ของผลการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 4
2. ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น คือ ผลสัมฤทธิ์การทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์

2.2 ตัวแปรการทดลอง คือ การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์

2.3 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์การทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์

ข้อจำกัดของการวิจัย

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ มีข้อจำกัดของการวิจัย ดังนี้ การวิจัยดำเนินการตามกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จจะเป็นเพียงเนื้อหาที่ให้เรียนรู้เท่านั้น ซึ่งการวิจัยนี้จะวัดการเรียนรู้ในเนื้อหาผ่านแบบทดสอบการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ และการประเมินผลจะประเมินในเรื่องของความรู้ ทักษะ และทัศนคติในระหว่างการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่าจะติดตามพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบ หมายถึง การประมวลสาระที่เกี่ยวข้องกับหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การประเมินผล ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โดยในรูปแบบจะประกอบด้วยหลักการ วิธีการ และขั้นตอนของโปรแกรมหรือหลักสูตรการจัดกิจกรรม รวมถึงคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการสร้างรูปแบบของกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทเลอร์ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา และเป็นการจัดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส หมายถึง หลักการที่มีเป้าหมายในการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน ดังนี้ ให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจที่มั่นคง ควบคุมความคิดและการกระทำของตนเองได้ ทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรักความเมตตาให้กับตนเอง ผู้อื่น และทุกสรรพสิ่ง มีความรู้ทางด้านวิชาชีพและวิชาการ โดยการพัฒนาตนเองตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต้องเริ่มจากการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย การเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและฝึกฝนทั้งในส่วนบุคคลและเป็นกลุ่ม และการตั้งใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่คุณลักษณะที่ดีต่อไป

การเรียนรู้ หมายถึง การได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยการฟัง ได้ตอบ อ่าน คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ฝึกฝน ฯลฯ เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เกิดทัศนคติ และเกิดทักษะต่างๆ โดยการเรียนรู้ดังกล่าวจะเป็นการเรียนรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จ ตามกฎแห่งความสำเร็จของ นโปเลียน ฮิลล์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จ ตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่แสดงถึงการรู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่น ด้วยพลังความ

สามารถในการลงมือกระทำสิ่งต่างๆ จนกระทั่งบรรลุในสิ่งที่ตั้งหวัง หรือบรรลุในเป้าหมายตามที่ต้องการ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันกับผู้อื่นได้ โดยที่นโปเลียน ฮิลล์ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จไว้ 15 ประการ ดังนี้ เป้าหมายสำคัญที่แน่นอน ความเชื่อมั่นในตัวเอง นิสัยประหยัทยอดออม ความคิดริเริ่มและการเป็นผู้นำ จินตนาการ ความกระตือรือร้น การควบคุมตนเอง นิสัยการทำงานเกินเงินเดือน บุคลิกต้องตาต้องใจ ความคิดถูกต้องเที่ยงตรง ความใจจดใจจ่อ ความสามัคคี ความล้มเหลว ความใจกว้าง และกฎทองคำ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ ที่เป็นระบบอย่างแท้จริงถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้ได้พัฒนาคุณลักษณะของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. การวิจัยนี้ช่วยทำให้เกิดผลผลิตต่างๆ จากการวิจัยที่เป็นประโยชน์ คือ รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ ที่นักการศึกษาอกระบบโรงเรียนและผู้ที่ทำงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานได้จริง

3. การวิจัยนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ผู้วิจัยท่านอื่นสามารถนำเอาแนวทางจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการขยายผล เพื่อการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนีโอฮิวแมนนิส เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จตามกฎแห่งความสำเร็จของนโปเลียน ฮิลล์ ในกลุ่มที่ต่างลักษณะออกไปหรือในกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ